

Mineralógia listvenitu z Muránskej Zdychavy pri Revúcej (Slovenské rudohorie, veporikum)

Š. Ferenc¹, P. Uher², J. Spišiak¹

1 Fakulta prírodných vied, Univerzita Mateja Bela, Tajovského 40, 974 01 Banská Bystrica,
Stefan.Ferenc@umb.sk, Jan.Spišiak@umb.sk

2 Prírodovedecká fakulta, Univerzita Komenského, Mlynská dolina G, 842 15, Bratislava, puher@fns.uniba.sk

Výskyt listvenitu sa nachádza asi 1200 m na SSZ od kostola v Muránskej Zdychave pri Revúcej, 400 m na SZ od sútoku Hutskeho potoka s potokom Zdychava, v spodnej časti dolinky s názvom Rypalová.

Z hľadiska geologickej stavby sa lokalita nachádza v kohútskej zóne veporika. Najbližšie okolie je budované diaforitmi a tektonitmi svorového charakteru v kontakte s migmatitmi, ortorulami, usmernými granitoidmi lokálne s polohami pararúl (hybridný komplex, staršie paleozoikum).

Lokalita sa prvýkrát spomína v práci Horala (1943), pričom tento uvádza asi 2 m hrubú žilu uklonenú k JV, ktorá má mať výplň: kalcit, magnezit, kremeň, mastenec, tetradrit, galenit, chalkopyrit a malachit. Na túto štruktúru razil 18 m dlhú kutáciu štôľnu.

V súčasnosti je na lokalite viditeľný zavalený vchod do Horalovej štôľničky. Smer štôľne je SZ-JV. V jej blízkom okolí sa nachádzajú značne limonitizované svory. Asi 15 m Z od ústia štôľne sa nachádza malý výkop, odkrývajúci asi 1 m hrubú polohu listvenitu.

Hornina je charakteristická svojím krémovo-žltkastým sfarbením, prevažne karbonatickej základnej hmoty, s výrazným zeleným

mramorovaním spôsobeným rozptýleným Ni-Cr muskovitom, ktorý viedol Horala k mylnej domnienke, že ide o malachit.

Štúdiom mineralogických pomerov sa zistilo, že základná hmota listvenitu je tvorená hlavne Fe magnezitom (39 hm. % MgO, 9,5 hm. % FeO, obsah CaO a MnO do 0,4 hm. %), a v menšej miere kremeňom, dolomitom a Cr-Ni muskovitom s unikátnym chemickým zložením: 9-12 hm.% Cr₂O₃ (0,52-0,67 apfu Cr) a 2-4,6 hm. % NiO (0,11-0,25 apfu Ni). Hornina je pretínaná niekoľko cm veľkými žilkami bieleho kalcitu. Opakné minerály vystupujú len v akcesorickom množstve a všeobecne vytvárajú izometrické, alebo nepravidelné zrná veľkosti do 0,1 mm. V rámci štúdiá opakných fáz boli zistené pyrit, chromit, violarit, ullmannit, a millerit.

Kvôli charakteristickému sfarbeniu a tiež aj ľahkej dostupnosti suroviny by bolo možné listvenit z Muránskej Zdychavy v budúcnosti v obmedzenej miere využívať ako alternatívnu surovinu na výrobu drobných dekoratívnych predmetov.

Pod'akovanie: Štúdium bolo umožnené vďaka grantu VEGA 1/0744/11.

Literatúra:

Horal A. K., 1943: Au, Ag, Pb, Sb, Fe v katastri obce Muránska Zdychava a Muránska Huta, nákladná stanica Revúca. – MS, Geofond, Bratislava.